

COORDONATE ALE REFORMEI EDUCAȚIONALE**USM: STAREA ACTUALĂ ȘI PERSPECTIVELE**
(Raportul anual al rectoului USM la ședința Senatului din 31 octombrie 2006)

Stimați senatori,

Prezentul raport de dare de seamă va fi unul mai succint. Aceasta din motivul că, în discursul din cadrul festivității prilejuită de cea de-a 60-a aniversare de la fondarea USM, am făcut multiple referințe la activitatea rectoratului în anul universitar 2005/2006 – perioadă pentru care prezentăm darea de seamă în fața Senatului. Astăzi, drept consecință, doar voi inventaria acțiunile-cheie care au marcat în mod substanțial cursul vieții USM în răstimpul respectiv, apoi, într-o manieră desfășurată, voi aborda calitatea aplicării la USM a obiectivelor Spațiului european al învățământului superior în primul an după aderarea Republicii Moldova la Procesul Bologna.

Semnificațiile anului universitar 2005/2006

Stimați senatori, anul universitar 2005/2006 a trecut sub însemnul a două evenimente de anvergură – unul de importanță națională și altul de valoare instituțională, cu profunde conotații naționale. Este vorba de aniversarea a 15-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și de aniversarea a 60-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova. Aceste două date remarcabile și-au lăsat amprente asupra caracterului, dar și intensității activității USM.

În contextul celor menționate, țin să remarc mai multe lucruri relevante atât pentru activitatea rectoratului, decanatelor, catedrelor, cât și pentru identitatea anului universitar 2005/2006, și anume:

1. În perioada de referință acreditarea științifică a USM, inițiată la finele anului universitar precedent, a căpătat un final logic. Eliberarea adeverinței de acreditare științifică înseamnă că din septembrie 2005, având în regulă actele la capitolul știința universitară, putem acționa în conformitate cu prevederile Codului științei și inovației. Altfel-spus, acreditarea științifică a formalizat recunoașterea potențialului științific considerabil al USM, a investigațiilor științifice efectuate de universitari în cadrul a 5 centre și 21 laboratoare științifice, a validat continuarea cercetării în 46 domenii de cercetare științifică și ne-a deschis calea spre concursurile de finanțare a investigațiilor științifice din bugetul de stat.

Rezultatele activității științifice în anul de învățământ 2005-2006 au fost oglindite în 32 de monografii, 65 manuale, 136 materiale metodice, 1209 articole științifice și 560 de rezumate ale comunicărilor la conferințe științifice. Aceste elaborări au servit drept suport didactic pentru procesul de studii realizat la diverse specialități.

2. În anul universitar 2005/2006 USM a susținut și un alt examen – acreditarea/reacreditarea academică a specialităților și a USM ca instituție de învățământ superior. La 28 septembrie 2006, Ministerul Educației și Tineretului a aprobat raportul de evaluare și acreditate academică a USM și a eliberat adeverința de rigoare, potrivit căreia au fost acreditate pentru prima dată 13 noi specialități/specializări, iar reacreditate – 29.

În context, voi aminti că în anul universitar de referință la USM își făceau studiile 18835 studenți cu frecvență la zi și 7289 - cu frecvență redusă la 92 specialități și specializări în cadrul a 12 facultăți. În prezent, potrivit datelor din 1 octombrie 2006, la USM studiază 18 106 studenți la secția zi și 7537 – la secția cu frecvență redusă.

În anul de studii 2005-2006 procesul didactic a fost asigurat de 1592,5 unități de cadre didactice (58,75 posturi șefi de catedră, 73 profesori universitari, 418,25 conferențieri universitari, 307,5 lectori superiori și 735 lectori), inclusiv titularii constituiau 1095 persoane (68,6%), iar cumularzii - 497 persoane (31,4%). Dintre persoanele angajate, 45,6 la sută dețineau grade științifice și didactico-științifice.

Acreditarea științifică, acreditarea și reacreditarea academică au constituit activități de lungă durată și au necesitat eforturi mari din partea tuturor universitarilor. Astăzi vă pot demonstra rezultatele acestei munci (se demonstrează certificatele respective).

3. În anul universitar 2005/2006 a fost dat în exploatare un nou bloc de studii – nr.7, cu o suprafață de 12 300 metri pătrați și 2006 locuri.

Faptul acesta, chiar dacă este interpretat în mod diferit în cadrul și în afara universității, consemnează că USM, în pofida finanțării insuficiente de la bugetul de stat, este un organism în dezvoltare. Voi aminti cu această ocazie că din anul 2003 USM nu a avut parte de nici un bloc nou de studii, deși în acest răstimp contingentul studenților a crescut cu 30 la sută. În felul acesta capacitățile de studii ale USM au crescut de la 68 208 metri pătrați în anul universitar 2005/2006 la 70 508 metri pătrați în anul universitar 2006/2007. Aceasta ne-a permis să ameliorăm situația la capitolul spații de studii și, evident, condițiile de organizare a procesului de instruire. Astfel, scopul pe care ni l-am propus este atins în totalitate și astăzi putem afirma că problema spațiilor de studii a dispărut.

4. În anul universitar consumat a fost actualizată în 2 volume istoria USM și au fost puse bazele muzeului universitar.

Inaugurarea apropiată a muzeului va substanțializa memoria universitarilor prezenți și va servi drept reper important în dezvoltarea ulterioară a USM.

5. În perioada de referință, modificări importante au intervenit și în managementul instituțional.

Este vorba de crearea Secției *Managementul calității: dezvoltare curriculară și evaluare* și a Secției *Integrare europeană: documentare și consiliere profesională*, de reorganizarea Departamentului *Știință în Departamentul Știință și Inovare*. Modificările de referință semnifică noi direcții în desfășurarea managementului universitar, sporirea capacității lui de a genera strategii și de a elabora tehnologii noi educaționale.

6. În perioada de referință a fost construită și dotată cu echipamentul necesar cazangeria din campusul central al USM și, sperăm, în timpul apropiat să fie dată în exploatare.

Așadar, la ora actuală USM dispune de 3 generatoare de energie electrică și termică care acoperă circa 20 la sută din necesitățile universitare. În viitor urmează a fi date în exploatare încă 5 generatoare de acest fel.

7. După cum demonstrează documentele de arhivă, în anul de referință Universitatea de Stat din Moldova pentru prima dată în istoria ei de 60 de ani a adoptat însemnele instituționale – drapelul și stema USM, executate în spectrul cromatic aprobat anterior. Au fost elaborate în format nou și alte atribute ale identității instituționale.

Toate acestea vin să cristalizeze suplimentar identitatea instituțională a USM, constituind argumente importante în promovarea viitoare a USM pe piața serviciilor universitare, marcată de o intensificare vădită a competitivității.

8. În anul universitar trecut pentru prima dată în cadrul USM a fost organizat festivalul sportiv. USM a fost inițiatorul primului festival național al colectivelor artistice universitare care în anul curent a avut drept generic „Tradiții și obiceiuri de nuntă”.

Aceste evenimente pot și trebuie interpretate ca argumente deosebite ce ilustrează prestanța USM în calitate de centru important de cultură și educație fizică din țară.

Stimați senatori, faptele invocate, șirul cărora ar putea fi continuat, la prima vedere par eterogene ca valoare și pondere în viața USM din perioada de referință. Cineva ar putea opina că prezentarea lor într-o manieră sistematizată ar fi fost mai potrivită. Totuși, am insistat asupra unei asemenea modalități de prezentare din mai multe considerente. Primul constă în dorința de a ilustra și a argumenta diversitatea vectorilor de dezvoltare a USM. Al doilea rezidă în intenția de a reliefa dinamismul și complexitatea vieții universitare. Faptele invocate, care, de altfel au necesitat conjugarea eficientă a capacității intelectuale, de creație și finanțare a întregii USM, direct sau indirect, au avut, au și, desigur, vor avea impact asupra calității îndeplinirii misiunii de bază a USM – educația universitară a specialiștilor pentru economia și societatea Republicii Moldova, asupra modernizării și rentabilizării acestui proces, precum și asupra fortificării capacității USM de a răspunde provocărilor socioeconomice și culturale actuale interne și oportunităților de integrare europeană a învățământului superior național.

Experiența primului an de reformă universitară pro-Bologna

Stimați senatori, evenimentele la care m-am referit anterior au constituit contextul în care rectoratul a dezvoltat și a dirijat efortul colectiv al universitarilor privind aplicarea concepției pro-Bologna în reformarea structurii și substanței procesului de educație de la USM. Activitatea respectivă, constituind substanța definiției pentru anul universitar 2005/2006, a fost canalizată în următoarele direcții:

- restructurarea arhitecturii învățământului superior în cicluri;
- instituirea managementului calității;

- promovarea mobilității studenților și a cadrelor didactice;
- utilizarea Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS);
- aplicarea noului Supliment la diplomă ca instrument necesar pentru recunoașterea diplomelor și a perioadelor de studii;
- crearea condițiilor de implicare activă a studenților la guvernarea învățământului superior etc.

Această activitate, estimată de rectorat ca una de esență și primordială, a demarat, precum se știe, la finele anului universitar 2004/2005. Atunci am purces la reconsiderarea paradigmei de educație universitară și la conceptualizarea noului curriculum universitar. Rectoratul, în procesul de elaborare a noilor curricule, a optat în favoarea *finalităților de studiu* ca matrice generală pentru promovarea concordanței dintre conținuturile și formele de organizare a procesului didactic, pentru formarea de competențe profesionale, inclusiv, de competențe investigaționale, și pentru formarea sistemului de valori necesare unei personalități integre.

Elaborarea noilor planuri de învățământ, în conformitate cu Noul Nomenclator al domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, și cu Planul-cadru provizoriu, ediția 2005, aprobarea lor în ședința Senatului USM din 27 septembrie 2005 și punerea pe rol a acestor planuri în anul universitar 2005/2006, au consemnat aplicarea reală la USM a unora dintre obiectivele pro-Bologna.

Noile planuri de învățământ reflectă astfel prevederile Procesului de la Bologna privind durata studiilor de 3-4 ani pentru ciclul I; modularea conținuturilor; atribuirea creditelor academice care asigură mobilitatea studenților; dimensiunea europeană a învățământului; implicarea studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) etc. Modularea conținuturilor a necesitat o analiză calitativă a corelației dintre rezultat și proces. În acest scop a fost regândită strategia de evaluare a rezultatelor academice în care și-a găsit reflectare conexiunea dintre obiectiv, conținut/conținuturi și tehnologie didactică.

În anul de studii 2005/2006 la toate disciplinele incluse în noile programe de studii au fost elaborate standardul curricular, curriculumul și fișa disciplinei, care reflectă esența concepției de pregătire a cadrelor conform Procesului Bologna. Acest suport metodic elaborat de către titularii de curs a stabilit finalitățile, modalitățile de realizare a procesului de învățământ, problemele-cheie, conținutul de studiu, procedura de evaluare, corelația dintre munca realizată în sala de curs și activitatea individuală măsurată în credite academice. În anul de studii 2005/2006 a fost perfectată, de asemenea, modalitatea evaluării prin teste, punându-se accent pe evaluarea abilităților și competențelor. Această activitate a purtat un caracter inovativ și a conferit procesului de instruire noi dimensiuni calitative.

Specificitatea elaborării planurilor de învățământ și celorlalte documente academice pentru ciclul I, licență, a determinat rectoratul să organizeze mai multe ateliere de lucru, consultații pe profiluri și individuale pentru responsabilii de la facultăți de elaborarea planurilor de învățământ. În cadrul lor a fost diseminată strategia universitară, au fost determinate reperele metodologice și structura planului de învățământ pentru ciclul I, licență. Ulterior, pe parcursul anului de studiu, Consiliul de administrație, rectoratul cu subdiviziunile lui, în special, Secția *Managementul calității: dezvoltare curriculară și evaluare*, creată la începutul anului 2006, facultățile, prin consiliile profesionale și catedre în cadrul mai multor ședințe, au analizat modul de aplicare a noilor planuri de studii, reacția studenților și a profesorilor. În felul acesta, pentru anul universitar curent am reușit să operăm modificările de rigoare, conferind noilor planuri de învățământ mai multă judiciozitate și eficiență.

Monitorizarea calității și modului de implementare a noilor planuri de studii va continua și pe parcursul anului în curs. În acest sens, urmează a fi identificate și alte forme de evaluare a planurilor noi de studii, în special, cele care antrenează profesorul, studentul și angajatorul. Serviciile universitare ar trebui să mediteze și să întreprindă acțiuni concrete în vederea efectuării unor expertize academice externe ale noilor planuri de studii.

Stimați senatori, rectoratul este conștient de faptul că reformarea durabilă și eficientă a educației universitare nu trebuie și nici nu poate fi redusă la elaborarea calitativă a noilor planuri de studii. Se impune crearea condițiilor favorabile care ar încuraja implementarea lor integrală și adecvată. Iată de ce pasul făcut pe 1 septembrie 2005, deși este extrem de responsabil, urmează a fi tratat ca fiind doar primul pas pe calea reformei academice – în lipsa altor acțiuni riscăm să ne alegem cu o reformă decorativă, formală și neproductivă. Contează, deci, să nu batem pasul pe loc, ci să acționăm energetic și în cunoștință de cauză. În acest sens, anul universitar 2005/2006 putea fi unul consistent. Din păcate, el nu a devenit astfel. Faptul remarcat îl explicăm, fără, însă,

a-l justifica, prin avalanșa de preocupări urgente în care am fost antrenați cu toții: autoevaluarea, evaluarea și acreditarea academică, pregătirile de aniversarea USM și multe-multe altele. În consecință, **Programul de modernizare în anii 2005-2007 a învățământului la USM în contextul Procesului de la Bologna**, discutat și aprobat în ședința Senatului din 7 septembrie 2005, a rămas în multe privințe, repet, nejustificat, în afara atenției noastre. Vorba ceea: sărbătorile vin și se duc, iar educația universitară este permanentă. Din această perspectivă consider astăzi necesar a reveni la acest document, prezentând evaluarea lui succintă.

Programul de referință stabilește 6 direcții strategice de dezvoltare instituțională a USM, care urmează să asigure condiții de raliere a învățământului din universitatea noastră la tendințele modernizării învățământului superior european, și anume: managementul universitar, asigurarea calității învățământului, dezvoltarea curriculară, sinergia cercetării și învățământului, resurse și relații internaționale.

Inventarierea modului de realizare a acestui program denotă că din cele 58 de acțiuni preconizate pe anii 2005-2007, 43 urmau a fi fructificate în anul universitar 2005/2006. Astăzi, însă, doar circa 50 la sută dintre acestea au fost sau sunt realizate complet sau parțial. Printre ele pot fi enumerate:

- reconsiderarea din perspectiva renovării învățământului superior a funcțiilor tuturor serviciilor manageriale ale USM;
- crearea/reorganizarea unor structuri responsabile de asigurarea calității atât la nivel universitar, cât și la nivelul facultății (în ultimul caz este propusă transformarea comisiilor metodice în comisii pentru asigurarea calității);
- ajustarea aplicării ECTS la cerințele Ghidului de implementare a sistemului național de credite de studii;
- elaborarea planurilor de studii și curriculumului disciplinelor în format nou despre care am vorbit pe larg;
- elaborarea regulamentului autonomiei universitare și a regulamentului autonomiei facultății;
- crearea unei agenții consultative în vederea proiectării carierei și a unui centru de consultare didactică a studenților;
- procurarea de echipament pentru realizarea eficientă a procesului de învățământ.

E de menționat, de asemenea, că în anul pentru care facem darea de seamă, în conformitate cu Planul de modernizare a învățământului la USM, în contextul Procesului de la Bologna, un caracter sistemic a obținut formarea tinerilor lectori. Această activitate a fost realizată conform unui program de acțiuni elaborat de către Secția *Managementul calității: dezvoltare curriculară și evaluare* de comun acord cu Catedra Științe ale Educației. Ea s-a desfășurat în două etape (în vacanța de iarnă și în vara anului 2006) și a cuprins 159 de tineri lectori. Aceștia, în cadrul mai multor ateliere și seminare metodice, au însușit proiectarea didactică în cadrul învățământului superior, noile tehnologii pedagogice universitare, noile metode de evaluare etc. Activitatea respectivă s-a încheiat prin eliberarea certificatelor care atestă instruirea metodologică și cea metodică a tinerilor profesori - documente ce trebuie luate în calcul în cariera lor profesională.

Recent în cadrul USM, pe lângă Catedra Științe ale Educației, a fost organizat Centrul Educațional care are drept obiectiv a promova inovațiile în domeniul învățământului universitar și a realiza formarea continuă a cadrelor didactice. În anul de învățământ 2005/2006 circa 80 de persoane, cadre didactice și cercetători științifici de la USM au participat la conferințe științifice în centrele universitare din întreaga lume, iar circa 50 de persoane au beneficiat de stagii de formare profesională în SUA, Republica Arabă Egipt, Germania, Franța, Rusia, Ucraina, Bulgaria, Turcia, Israel. În acțiunile de instruire, organizate de Școala de Biblioteconomie a Moldovei, au participat circa 40 de colaboratori ai Bibliotecii USM.

Rectoratul, pornind de la faptul că profesorul universitar reprezintă actorul central de implementare a valorilor europene în învățământul superior, va încuraja și pe viitor orice inițiativă în domeniul formării formatorilor. Totodată, considerăm necesară elaborarea *Statutului profesorului universitar*. În acest context, propun crearea unui grup de lucru care să elaboreze proiectul acestui document ce, ulterior, să fie propus și altor universități, ca împreună să-l promovăm la nivel de minister și guvern. Acest document, în opinia mea, ar trebui să cuprindă prevederi clare referitoare la locul, drepturile și obligațiile profesorului universitar, la obligațiile universității și a statului în raport cu profesorul universitar, beneficiile morale și materiale la care poate pretinde el de la universitate și stat etc.

Stimați senatori, reluând evaluarea calității realizării Programului de modernizare a învățământului la USM în contextul Procesului de la Bologna, constatăm, totodată, că o bună parte din totalul de acțiuni preconizate pentru anul universitar 2005/2006 au rămas simple intenții, printre care:

- conceptualizarea învățământului la USM în 2-3 cicluri, prin stabilirea conexiunii optime a studiilor de licență și de masterat;
- elaborarea reperelor metodologice pentru evaluarea randamentului academic;
- promovarea aspectului antreprenorial al activității USM prin valorificarea potențialului didactico-științific;
- elaborarea proiectelor de dezvoltare strategică a USM și a facultăților;
- crearea tehnoparcurilor pentru implementarea inovațiilor științifice etc.

Intențiile noastre comune, după cum observați, au fost excelente. Ele, repet, rămân pentru moment încă doleanțe. Ce concluzii am putea trage din această stare de lucruri și care ar trebui să fie comportamentul nostru de mai departe?

Cea mai importantă concluzie, în opinia mea, ar fi următoarea: rectorul, dar și responsabilii concreți, indicați în programul de referință (prorectori, decani, șefi de departamente și secții, de catedre etc.), trebuie să-și asume partea de responsabilitate pentru neexecutarea celor schițate și votate de întregul Senat și să trecem de azi la realizarea acțiunilor preconizate. Consider necesar, de asemenea, ca în 2-3 zile **Programul de modernizare în anii 2005-2007 a învățământului la USM în contextul Procesului de la Bologna** să fie actualizat la capitolul termene de executare a acțiunilor preconizate, iar modul de realizare a acestui program să fie examinat o dată la 2 luni în cadrul Consiliului de administrație și o dată la jumătate de an în ședințele Senatului.

Sugestiile formulate sunt dictate de stringența realizării în totalitate a programului în cauză, deoarece numai în asemenea caz noile planuri de studii pro-Bologna, elaborate cu meticulozitate și responsabilitate de noi toți, vor avea suportul managerial, logistic, curricular și financiar adecvat.

Oportunitatea acestui lucru crește, dacă luăm în calcul faptul că, de curând, în cadrul ședinței ordinare a Consiliului Rectorilor din 16 octombrie 2006, Ministerul Educației și Tineretului a desemnat USM în calitate de instituție de bază în elaborarea standardului de formare profesională pentru circa 30 de domenii de formare profesională și circa 40 de specialități. Aceasta înseamnă că nouă ne va reveni rolul de „primă vioară” atât în determinarea politicilor academice pe aceste filiere, cât și în conferirea calității necesare procesului de pregătire a juriștilor, politologilor, matematicienilor, istoricilor, filosofilor, asistenților sociali, jurnaliștilor, fizicienilor etc. pentru toate ciclurile de instruire universitară: studii de licență, studii de masterat și studii de doctorat.

Analiza realizată de specialiștii universității a demonstrat că **Standardul profilului și specialității pentru formarea profesională inițială**, elaborat și implementat la USM anterior, până la structurarea instruirii universitare pe cicluri, consună în multe privințe cu schema-tip propusă de minister pentru elaborarea standardului de formare profesională pro-Bologna. Totodată, această schemă-tip conține multiple elemente noi, ea vizând, repet, toate ciclurile de formare universitară. Prin urmare, pentru a pune la punct un sistem de calificări corespunzător cerințelor Procesului Bologna și compatibil cu Cadrul European al Calificărilor, USM are de rezolvat mai multe probleme, printre care:

- corelarea competențelor pe care trebuie să le posedă absolventul USM de la diferite cicluri cu calificările propuse în Cadrul European al Calificărilor;
- determinarea finalităților studiilor, exprimate în termeni de competențe pentru învățământul superior de licență, de masterat și de doctorat;
- stabilirea criteriilor și indicatorilor pentru determinarea calificărilor.

În prezent, rectoratul a mobilizat toate forțele, tot potențialul intelectual al structurilor și serviciilor sale pentru realizarea acestor sarcini importante. În zilele imediat următoare, rectoratul va organiza familiarizarea decanilor și a șefilor de catedre cu metodologia elaborării Standardului de formare profesională.

În această ordine de idei trebuie să accentuez că, din păcate, vom fi nevoiți să acționăm din nou, ca și în cazul elaborării noilor planuri de studii, în regim de urgență și în condițiile mai multor necunoscute (am în vedere, în special, lipsa unor viziuni clare, validate la nivel universitar și la nivel ministerial, în materia studiilor universitare de masterat și a celor de doctorat). Responsabilitatea pentru aceasta revine atât Ministerului Educației și Tineretului, cât și nouă, care, trebuie să recunoaștem, am fost insuficient de insistenți în realizarea demersurilor noastre. Voi aminti în legătură cu aceasta că în raportul privind implementarea noului Plan-cadru, prezentat ministerului în mai 2006, rectoratul USM nota *ad litteram*: „Considerăm necesară elaborarea cât mai urgentă a unui cadru conceptual, iar în baza acestuia și a documentelor reglatorii pentru ambele cicluri ale învățământului universitar. Învățământul este un proces organizat și se supune unui sistem

de principii bine definite care funcționează eficient doar în ansamblu. Neglijarea unui principiu sau ambiguitatea aplicării unuia dintre ele, periclitează întreg procesul de învățământ, or, principiul consecutivității și continuității este neglijat prin atitudinea segmentară față de organizarea procesului de studii.

Considerăm necesară monitorizarea din partea METS a procesului de elaborare a planurilor de învățământ a acelorași specialități la diferite instituții. Prezența unei concepții a standardelor de formare profesională inițială, precum și nevoia de elaborare în timpul apropiat a unui sistem de calificări, determină inevitabilitatea colaborării dintre diferite universități”.

Am insistat asupra reproducerii acestor propuneri doar pentru a accentua că problemele vizate s-au aflat în vizorul rectoratului, dar, probabil, nu am fost suficient de convingători pentru a fi auziți. Pe de altă parte, vom menționa că deseori atât serviciile universitare, cât și facultățile, preocupate de problemele curente, lasă în umbră sarcinile de perspectivă. Ce ne-a împiedicat până în prezent să ne convocăm în cadrul unor dezbateri pe marginea studiilor de masterat, unde fiecare decan, șef de catedră să-și expună propria viziune, iar în baza schimbului de opinii să elaborăm viziunea USM în materia respectivă? Nimic. Iată de ce partea sa de responsabilitate urmează să și-o asume rectoratul, serviciile lui.

Așadar, analiza modului de realizare a Programului de modernizare a învățământului la USM ne îndeamnă să amintim încă o dată simplul adevăr: fiecare manager universitar, indiferent la ce treaptă ierarhică se află, trebuie să demonstreze abilități convingătoare privind realizarea simultană a misiunilor curente și a celor de perspectivă. Alte opțiuni nu avem, mai ales, acum, când suntem antrenați în activitatea de racordare a învățământului universitar la standardele europene.

Stimați senatori, vocația educațională a USM în condițiile aplicării valorilor Procesului de la Bologna presupune modernizarea educației universitare în baza armonizării reformelor de natură conceptual-structurală, managerială și de substanță. Acționând perseverent și consecvent pe această cale, sunt sigur, vom reuși să conferim USM prestigiul și competitivitatea spre care râvnim.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Gheorghe RUSNAC,
profesor universitar, academician